

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 1 av 10

Innledende merknader

Disse retningslinjene, som er utarbeidet ut av FIPs Stempelmerkekommissjon, gir praktisk veiledning for hvordan FIPs generelle retningslinjene for bedømming av konkurranseeksponater på FIP-utstillinger (GREV) og retningslinjene for bedømmelse av stempelmerkeeksponater på FIP-utstillinger, vedtatt på den 60. FIP kongressen i Tokyo 1991, skal anvendes.

Retningslinjene har blitt utviklet for å bistå utstillere med utarbeidelsen av, og dommerne med vurderingen av stempelmerkeeksponater. De er ment å gi veiledning om 1) definisjon av og beskrivelse av stempelmerkefilateli; 2) prinsippene for oppbygging av eksponater, og 3) kriteriene for bedømmelse av stempelmerkeeksponater-

Retningslinjene er veiledende og er ment å åpne for innovative og interessante presentasjoner av stempelmerkene.

Forord

Stempelmerkeklassen ble etablert i 1988, først som en eksperimentell klasse. Etter dette har filateli delt seg i postal filateli og stempelmerkefilateli.

Objektene i stempelmerkeeksponater er vanligvis svært varierte og dessuten blir alle typer stempelmerkeeksponater, med vidt forskjellig tilnærming og behandling vist i denne klassen. Dette utgjør en utfordring for hvordan stempelmerkeeksponater bygges opp, og for hvordan de skal bedømmes.

1. Definisjon og særtrekk ved stempelmerkefilateli

Definisjonen fra FIPs Stempelmerkekommissjon for hvilke typer stempelmerker som kan tas med i stempelmerkeeksponater er 'Stempelmerker omfatter merker som er preget, påtrykt eller kan limes på dokumenter som gjelder skatt, avgifter eller kreditering (sparing, forsikring og andre tilgodehavender) og andre, der en monetær verdi er tilstede (men inkludert objekter med opplysning om at avgift er betalt, eller at det er ikke ilagt avgift, eller at det her er fritak fra avgift) og som er utgitt av eller autorisert av nasjonal, statlig, regional, eller lokal myndighet. I tillegg regnes også avgifts- og krediteringsmerker utgitt av private aktører innen forsikring, transport, bank, fagforening, politisk parti etc. som stempelmerker under denne definisjonen. Når en viser slikt materiale er det essensielt at det gis en presis beskrivelse av deres natur og bruk'.

1.1 Hva slags objekter kan være med

Alle objekter som vises i stempelmerkeeksponater, med unntakene nevnt i 1.4., må være i samsvar med både fiskale og filatelistiske aspekter for utstillingseksponater.

Det fiskale aspektet innebærer at et stempelmerke ble utgitt og/eller brukt for et bestemt fiskalt formål, og ikke for eksempel for postale behov, og er i samsvar med definisjonen i 1. over. Det filatelistiske aspektet innebærer at utstilte objekter i tillegg til å være fiskale, skal demonstrere filatelistisk verdi, som inkluderer, men ikke er avgrenset til – utkast og annet materiale knyttet til

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 2 av 10

utarbeidelsen av objektet, varianter, feil, bruk, ulike stempler og påskrifter og andre aspekter ved filatelistiske eksponater.

1.2 Gruppering av objekttyper som kan inngå i stempelmerkeeksponater

1.2.1 Skattemerker (Tax Stamps)

Er merker som er utgitt for betaling av, eller knyttet til betaling av skatt eller fritak fra en skatt, en avgift eller andre fiskale pålegg eller avgifter er 'skattemerker'.

1.2.2 Avgiftsmerker (Fee Stamps)

Er merker som bekrefter betaling av, eller fritak fra, en avgift for en tjeneste som er eller skal leveres, er 'avgiftsmerker'.

1.2.3 Krediteringsmerker/Tilgodehavende merker (Credit Stamps)

Er merker som bekrefter en form for monetært eller fiskalt tilgodehavende til kjøperen eller hans oppdragsgivere er 'krediteringsmerker'.

1.2.4 Objekter med andre fysiske former

Alle andre objekter utgitt for et fiskalt formål, uavhengig av den fysiske formen, og som er blitt anvendt av avgiftssystemene i ulike land i verden og som omfatter, men ikke begrenset til stemplet papir, banderoler, segl, pregede merker, and andre former for stempler påført direkte på objekter.

1.3 Generelt kan et stempelmerkeeksponat vise:

1.3.1 Anvendte eller forkastede utkast, prøveavtrykk av klisje, trykkplate, og farger, specimenpåtrykk, platefeil og andre feil i merker eller stemplet papir. Arkivmaterieell fra trykkerier og offentlige myndigheter kan vises for å illustrere hvordan utgaven ble produsert.

1.3.2 Stempelmerker, ubrukte eller brukte, enkeltmerker, eller flere sammenhengende merker. Ubrukte merker og blokker viser hvordan merkene ble solgt av myndighetene. Stemplede merker viser hvordan de ble brukt. Avhengig av hva som formålet med eksponatet kan første dags bruk, eller veldig tidlig bruk, eller svært sen bruk øke betydningen av objektene.

1.3.3 Stemplet papir med pregede eller trykte merker, enten ubrukte eller brukte, med eller uten påført nytt pålydende (uprating). Stemplet papir bør som hovedregel vises som hele og intakte objekter (jamfør 3.4.5.).

1.3.4 Varianter av alle slag, som vannmerke-, gummierings-, taggings-, papir-, trykkemetode- og fargevarianter, og eventuelt andre særegenheter fra et enkelt land.

1.3.5 Plate-rekonstruksjoner og studier av trykkplater.

1.3.6 Gjennomhullinger, enten offentlige eller godkjente overtrykk og påtrykk for ny verdi.

1.3.7 Postfrimerker brukt fiskalt, eller stempelmerker brukt postalt. Siden stempelmerkeeksponater skal fokusere på det fiskale aspektet til objektene, eksponater som konsentreres om den postale bruken av stempelmerker bør helst vises i en av klassene for postal

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 3 av 10

filateli. Men en utstiller tillates å benytte slikt materiale i et stempelmerkeeksponat gitt at det bidrar til å illustrere den historien som skal formidles.

1.3.8 Stempelmerke-forfalskninger produsert for å bedra myndighetene, og falske stempelmerker produsert for å bedra samlere, om de er av betydning i filateliens historie. I vurderingen av utstillingseksponater blir forfalskninger mot myndighetene verdsatt mer en falske merker laget for å bedra samlere.

1.3.9 De forskjellige fiskale anvendelsene på dokumenter som viser hvordan utgaven ble brukt, inkludert ulike avstemplinger, bruk for ulike avgiftstyper, og som viser og forklarer regelverk og avgiftssatser.

1.3.10 Ethvert annet objekt som oppfyller definisjonene i 1.1. og 1.2. og laget av hvilket som helst materiale. Slike objekter må ikke være mer enn 5 mm tykke, slik at de kan vises i standard utstillingsrammer.

1.4 Tillatt tilleggsmateriale

Dersom en viktig detalj som er nødvendig for å forstå eksponatet og dets 'storyline' ikke kan illustreres med relevant materiale i de kategoriene som er listet over, er en begrenset bruk av annet relevant materiale tillatt. Dette kan være relevante lover og forskrifter, kart, dokumenter fra før innføringen av stempelmerker innen en bestemt fiskal kategori og som illustrerer utviklingen fram mot innføringen av stempelmerker her, eller liknende relevant materiale.

Slike objekter må ha direkte relasjon til formålet og behandlingen av eksponatet og skal om mulig være originaler, ikke kopier. Fotografier av objekter som ikke kan få plass i rammene kan tas med dersom objektene er viktige for utviklingen av eksponatet.

Tilleggsmateriale må aldri dominere et eksponat, så det er sterkt anbefalt å begrense denne typen materiale til noen få, men viktige objekter som kan utfylle eksponater med viktige detaljer som ikke kan illustreres på annen måte. Slike objekter må være grundig grunngitt og beskrevet.

2. Prinsippene for utforming av et eksponat

2.1 Utforming av et eksponat

Utstilleren forteller en historie med sitt eksponat. Historien blir fortalt innenfor de rammer (formål og omfang) som utstilleren har valgt. Temaet som er valgt må være passende i omfang for et fullverdig eksponat, men også kunne åpne for en potensiell utvikling av eksponatet.

Ulike historier må gis ulike tilnærminger og benytte ulike filatelistiske elementer. Det er utstilleren som bestemmer hvilken tilnærming som best formidler historien som skal fortelles. Ofte er tilnærmingen en av de som beskrives her, men kan også være en kombinasjon av to eller flere tilnærminger, eller en annen tilnærming som utstilleren har utviklet.

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 4 av 10

2.1.1 Tradisjonelle eksponater

Normalt vil et tradisjonelt stempelmerkeeksponat beskrive utviklingen av selve stempelmerkene og andre utgaver. Det kan starte med grunnen til at de ble utgitt, fulgt opp med utkast og/eller prøvetrykk, dersom slike finnes. Eksponatet kan deretter beskrive utviklingen av merkene, ulike trykninger, farge-, tagnings-, papirforskjeller, ulike feil osv. Avstemplinger og bruken av merkene er viktige elementer i den tradisjonelle tilnærmingen, og historien kan ende når de aktuelle stempelmerkene tas ut av bruk, eller et eventuelt annet logisk endepunkt.

2.1.2 Fiskalhistorieeksponater

Et fiskalhistorieeksponat beskriver fiskale systemer. For eksempel kan eksponatet vise utviklingen av de fiskale systemet eller av avgiftstakstene i et område, et land, en gruppe av land, eller for hele verden. Vanligvis fortelles historien her med brukte objekter, hele dokumenter (inkludert stemplet papir) eller andre avgiftsobjekter. Strukturen i et slikt eksponat kan være basert på kronologi, som relevante lover, innføring og utfasing av en eller flere typer stempelmerker, eller en annen logisk struktur utviklet av utstilleren.

2.1.3 Tematiske eksponater (Subject-based exhibits)

Et tematisk eksponat beskriver sosiale eller historiske fenomener ved hjelp av stempelmerker. Et tematisk eksponat utvikler et tema i henhold til en plan og demonstrerer både filatelistisk kunnskap og kunnskap om det sosiale eller historiske fenomenet som eksponatet behandler. Planen kan følge en tidsrelatert ordning (historisk, evolusjonistisk) eller en temarelatert ordning (vitenskapelig, systematisk, organisatorisk, økonomisk o.l.), eller andre kriterier. I tematiske eksponater skal historien forklare det sosiale eller historiske fenomenet som binder det utstilte materialet sammen til en ubrutt, balansert fortelling.

2.2 En-ramme eksponater

2.2.1 I stempelmerkefilateli er en-ramme eksponater ment å være et eksponat knyttet til det som er sagt under 2.1., men med et begrenset tema som passer inn i én ramme. Om et tema kan fylle mer enn én ramme, er det ikke egnet som tema for et en-ramme eksponat.

2.2.2 Et utvalg av objekter fra et fler-ramme eksponat er bare egnet som en-ramme eksponat dersom dette utvalget kan fullstendig behandle et undertema innenfor én ramme. Et utdrag av et fler-ramme eksponat som bare viser de beste objektene ('kirsebær plukking') er ikke egnet som et en-ramme eksponat.

2.3 Innledningsarket (eller tittelsiden)

Alle stempelmerkeeksponater må ha et innledningsark som skal bestå av

- Eksponatets tittel
- En beskrivelse av tema og formål med eksponatet
- Kort, presis og relevant generell informasjon om temaet
- En beskrivelse av omfanget av eksponatet (hva som er med, og hva som er utelatt)

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 5 av 10

- En plan for eksponatets struktur – kapitler, seksjoner o.l. – heller enn en ‘ramme for ramme’ eller ‘ark for ark’ beskrivelse
- Opplysninger om utstillersens evt. egen forskning knyttet til temaet
- Referanse til nøkkellitteratur. Dette må være de topp fem eller så referansene, mens andre kan nevnes i relevante kapitler (om de finnes i eksponatet) eller på den relevante siden som fotnote.

Selv om det ennå ikke er et obligatorisk krav, bør utstillere oppmuntres til å benytte et sammendrag, en synopsis, som et element i innledningen. Det tillater en mer detaljert forklaring for hva som er ment med eksponatet. De hjelper også juryens forberedende arbeid.

3. Kriterier for dømming av stempelmerkeeksponater

I tråd med artikkel 5.2 i de generelle reglene for FIP utstillinger (GREX), skal generelle verdens- og internasjonale utstillinger inneholde en Stempelmerkeklasse som skal stilles ut samlet i en del av eller rom i utstillingen.

Ved bedømming av stempelmerkeeksponater vil juryen benytte følgende generelle kriterier (jfr. GREV artikkel 4.2.):

- 1 Behandling jfr. GREV artikkel 4.5
- 2 Filatelistisk betydning, jfr. GREV artikkel 4.6
- 3 Filatelistisk og annen relevant kunnskap, personlige studier og forskning, jfr. GREV art.4.7
- 4 Tilstand, jfr. GREV artikkel 4.8
- 5 Sjeldenhet, jfr. GREV artikkel 4.8
- 6 Presentasjon, jfr. GREV artikkel 4.9

Utstillere må være klar over behovet for å se alle aspektene som til sammen bidrar til de poeng et eksponat kan oppnå.

Noen holdepunkter om de grunnleggende elementene som ligger bak hvert enkelt kriterium gis nedenfor.

3.1 Behandling (20 poeng)

3.1.1 Behandlingen av et eksponat gjenspeiler hvor godt utstilleren er i stand til å skape et balansert eksponat tilpasset eksponatets tema. En logisk utvikling som er lett å følge og en klar og konsis tekst vil være til hjelp for juryen for å forstå og verdsette eksponatet. Når juryen vurderer behandlingen, vil den se på hvordan behandlingen samsvarer med eksponatets tittel og at det som sies i innledningen er adekvat reflektert i eksponatet.

3.1.2 Eksponater som bruker en tradisjonell eller fiskalhistorisk tilnærming i utviklingen av temaet må bære knyttet til fiskalfilatelistiske aspekter ved de utstilte objektene (jfr.1.1.).

Eksponater som bruker en temabasert tilnærming i utviklingen av eksponatet kan alternativt benytte andre synlige aspekter ved objektene slik som ikke-fiskal tekst eller en illustrasjon, under forutsetning av objektet som helhet oppfyller fiskalfilatelistisk balanse.

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 6 av 10

3.1.3 Eksponatet blir bedømt basert på

- hvor godt innledningsarket eller tittelsiden i eksponatet viser formålet med eksponatet, definerer omfanget og forklarer plan og struktur og gir henvisning til den mest relevante litteratur/referanser for det valgte temaet;
- at det valgte temaet kan muliggjøre et passende balansert eksponat som kan vises og behandles i de tilgjengelige rammene;
- innholdet reflekterer tittelen, formålet, omfanget og planen;
- den logiske oppbyggingen av historien er relevant for den valgte tilnærmingen (tradisjonell, fiskalhistorisk eller temabasert, eller en annen type eksponat);
- at historien er fortalt med tekst og objekter med en god balanse mellom de ulike delene av eksponatet;
- overskriftene på hver side hjelper til å forstå behandlingen;
- eksponatet har naturlige start- og endepunkter;
- bruk av fiskalt materiale til å utvikle en sammenhengende historie som fullt ut dekker omfanget og skaper et interessant eksponat;
- fravær av duplikatmateriale, og teksten for hvert objekt dokumenterer årsaken til at det er tatt med i eksponatet.

3.2 Filatelistisk betydning (10 poeng)

3.2.1 Betydningen til et eksponat er bestemt både av eksponatets egen betydning i forhold til det valgte temaet, og den generelle betydningen av dette temaet i stempelmerkeklassen.

3.2.2 Betydningen av et stempelmerkeeksponat blir vurdert i relasjon til fiskalfilатели. Ved vurderingen av eksponatets betydning, blir følgende vurdert i forhold til materialets betydning, inkludert:

- eksponatets tema i forhold til global fiskalfilатели;
- eksponatets tema i forhold til det/de valgte landets nasjonale fiskalfilатели;
- det viste materialet i forhold til andre eksponater innen samme tema.

3.3 Filatelistisk og annen relevant kunnskap, personlige studier og forskning (35 poeng)

3.3.1 Den filatelistiske og annen relevant kunnskap demonstreres gjennom de objektene som er valgt til å inngå i eksponatet og den tilhørende kommentarteksten. Personlige studier vises gjennom riktig analyse av objektene som er valgt til å stilles ut. Forskning vises gjennom at vesentlige nye fakta om det valgte temaet presenteres.

3.3.2 Filatelistisk og annen relevant forskning vises gjennom:

- at de valgte objektene reflekterer inngående kjennskap til det valgte temaet;
- at eksponatet demonstrerer en fullstendig og korrekt forståelse for det valgte temaet;
- at eksisterende up-to-date litteratur innenfor temaet er blitt benyttet; og
- at objektene er godt beskrevet.

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 7 av 10

3.3.3 Personlige studier og forskning

Personlige studier og forskning viser både til relevant analyse av objektene og personlig forskning, og til oppdagelse av nye objekter som er relevante for historien slik som diskutert i seksjonene

3.3.4. til 3.3.12:

3.3.4 I tradisjonelle eksponater (jfr. 2.1.1.):

- prosessen bak utgivelsen av stempelmerkene eller stemplet papir er demonstrert med utkast, avtrykk av gravyrer, klisjeer og trykkplater, fargeprøver, platevarianter osv.;
- de filatelistiske aspektene og variantene knyttet til typer og undertyper, trykninger, gummiering, vannmerker, avstemplinger, overtrykk, feiltrykk osv. er behandlet og beskrevet; og
- formålet med utgaven er beskrevet og dokumenter og vist gjennom bruk, med forklaring rundt transaksjoner, avstemplinger og stempelrater som er relevante for historien.

3.3.5 I fiskalhistorieeksponater (jfr.2.1.2.):

- de fiskalhistoriske omstendighetene og/eller det fiskale systemet knyttet til de valgte temaet er dokumentert på en relevant, korrekt og forståelig logisk måte;
- avhengig av målet med eksponatet må vesentlige fakta om utviklingen av det fiskale systemet, historien til en eller flere ulike fiskale formål eller utgaver, transaksjoner eller tjenester, utvikling av stempelavgift lover og systemer, regler, forskrifter eller stempelavgiftsatser osv. være med; og
- fortellingen basert på en fiskalhistorie må være dokumentert og vist hovedsakelig med variert anvendelse, og med riktig forklaring på transaksjoner, avstemplinger og relevant stempelmerkesatser.

3.3.6 I tematiske eksponater (jfr. 2.1.3.):

- det sosiale eller historiske fenomen som er valgt er dokumentert relevant, korrekt og logisk forståelig;
- de essensielle fakta som demonstrerer kunnskap om både filateli, fiskalhistorie og det valgte sosiale eller historiske fenomenet er til stede; og
- fortellingen om det sosiale eller historiske fenomenet er dokumentert og vist med variert stempelmerkemateriale som er valgt for å utvikle historien på best mulig måte.

3.3.7 Forskning og nye oppdagelser må bli skikkelig omtalt i forhold til hvor viktige de er. Store oppdagelser fortjener viktig dekning og anerkjennelse og må understrekes av utstilleren, mens mindre oppdagelser ikke må få overkjøre resten av eksponatet.

3.3.8 Der det er naturlig, må det refereres til utstillers egen eller annen tidligere publisert informasjon. I tilfeller der utstilleren har tilført betydelig ny viten til slik informasjon kan dette refereres til i innledningsteksten. Ellers kan slik henvisning legges til relevante kapitler i eksponatet, eller på den siden som forskningen gjelder.

3.3.9 Det er urealistisk å kreve at en utstiller skal kunne presentere nye funn innen et tema som har vært grundig studert og utforsket. Derfor vil ikke slike eksponater bli 'straffet' for mangel på personlig forskning, men vil få ekstra 'kredit' hvis utstilleren på tross av at temaet har vært utforsket tidligere, likevel kan vise nye og relevante funn.

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 8 av 10

3.3.10 Vurderingen av filatelistisk og annen relevant kunnskap, personlige studier og forskning vil bli basert på beskrivelsen av hvert utstilt objekt. En kan unngå lange beskrivelser på selve utstillingssidene om en har en godt gjennomført innledningsside (og grunnlagt bruk av sekundære innledningssider i relevante seksjoner).

3.3.11 Om en benytter sjeldenhetsutsagn (som 'en av X kjente') er det viktig å identifisere kilden for dette. Uttrykk som 'unik' eller 'veldig sjelden' skal ikke benyttes.

3.3.12 Det er bare kunnskap, studier og forskning som er dokumentert gjennom de utstilte objektene som kan bedømmes. Videre må utstillere sørge for at informasjonen ikke må sette selve objektene i skyggen.

3.4 Tilstand (10 poeng)

3.4.1 Materiale i gjennomgående god tilstand er grunnleggende i stempelmerkeeksponater. Merker må være i best mulig tilstand: ingen rifter eller bretter, ingen manglende tagger, marger på alle fire sider på uttaggede merker, og med klare stempelavtrykk. Stemplet papir og andre dokumenter må også være i best mulig tilstand i forhold til deres størrelse og anvendelse. For eksempel vil svært store dokumenter nesten alltid være brettet, og dokumenter som lisenser, som ofte har vært tatt med i lommer, kan være oppskrapet og brettet. Objekter i svært god tilstand vil være unntaket heller enn regelen.

3.4.2 Utstillere oppmuntres til å viser unike eller svært sjeldne objekter som ikke finnes i god tilstand, men advares mot å ta med andre objekter i en tilstand som kan ødelegge det opplevde inntrykket av hele eksponatet. Tilstanden til vanlige objekter må så langt som mulig være feilfrie.

3.4.3 Det er også viktig å være klar over at den tilstand det er mulig å få tak i vil variere fra land til land, fra periode til periode og hvordan merkene er brukt og avstemplet. Stempelmerker ble ofte kansellert med f.eks. avrivning, hulling, avklippet, og påført stifter eller nåler. Merker brukt som forsegling som øl- eller tobakk-avgiftsmerker ble splittet når forseglingen ble brutt, stempelmerker fra de indiske fyrstestatene ble vanligvis hullet når de ble festet til dokumenter. For slike dokumenter er feilfri tilstand helt eksepsjonell og kan ikke forventes for brukte merker eller dokumenter.

3.4.4 Om et objekt er blitt reparert eller manipulert må det beskrives som det.

3.4.5 Bortsett om dokumenter med stempelmerker er ekstremt sjeldne eller ikke er kjent som hele dokumenter, eller av andre relevante årsaker som utstilleren har forklart, er det ønskelig at det bare vises hele dokumenter. Utklipp kan godtas som del av et eksponat om visse merker bare er kjent som utklipp. Unntak kan også gjelde studier av pregestempler (brukt for å prege inn stempelmerket) der hele dokumenter enten vil overta hele eksponatet eller der hele dokumenter er vanskelig å få tak i til studien.

3.5 Sjeldenhet (20 poeng)

3.5.1 Sjeldenhet er direkte knyttet til de filatelistiske objektene som vises og til den relative sjeldenheten til dette materialet (men ikke til verdien).

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 9 av 10

3.5.2 Juryen vil primært se etter:

- hvor vanskelig det er å få tak i relevant og interessant materiale til eksponatet;
- hvor vanskelig det vil være å lage et tilsvarende eksponat;
- inkludering av arkivmateriale som utkast og prøvetrykk (godkjente eller forkastede) og specimen-eksemplarer (der slike finnes);
- inkludering av uvanlige verdier og verdier trykket i små opplag; sjeldne varianter; største kjente enhet; tidlig, sein eller på andre måter sjelden bruk;
- papir-, vannmerke- og taggingsvarianter/avvik;
- sjeldne kombinasjoner av merker, blandet skattlegging, fiskale og avgiftsavstemplinger og påskrifter, fiskale rater.

3.6 Presentasjon (5 poeng)

3.6.1 Den valgte metoden for presentasjon må vise materialet på best mulig og balansert måte, både i innledningen, i rammene og gjennom hele eksponatet. Variert montering for å skape interesse foretrekkes framfor unødige ensartet presentasjon.

3.6.2 Store dokumenter kan vises brettet for å passe til sidene, men så langt som mulig må de likevel vise stempelmerket/merkene eller verdiinntrykket/trykkene og relevant informasjon som dato og transaksjonsbeløpet. Overlappende objekter er tillatt, men en må unngå å tildekke sentrale elementer.

3.6.3 Eksponatet vil bli bedømt på:

- god balanse i rammene og enkeltsidene med variasjon i montering mellom sidene;
- god utnyttelse av sidene med lite hvite (tomme) områder på sidene;
- tekstingen er klar, konsis og relevant for de utvalgte objektene og det valgte temaet;
- tilstrekkelig tekst, men ikke for mye tekst i forhold til materialet som vises;
- illustrasjoner er ikke for dominerende, og fotokopier må være minst 25% redusert i forhold til originalen; og
- nøyaktig montering.

3.6.4 Det skal ikke være noen fordel eller ulempe om teksten er håndskrevet, skrevet med skrivemaskin eller printet. Fargerikt blekk og fargede albumblader skal unngås.

4. Grunnlag for bedømming

4.1 Stempelmerkeeksponater skal dømmes av spesialister på dette og i samsvar med GREX Seksjon V og GREV, artikkel 5:

4.2 Poengfordeling

1. Behandling (20) og filatelistisk betydning (10)	30
2. Filatelistisk og annen relevant kunnskap, personlige studier og forskning	35
3. Tilstand (10) og sjeldenhet (20)	30
4. Presentasjon	5
TOTALT	100

FIPs retningslinjer	Rev.: 1	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av stempelmerkeeksponat	Org.: GSR	Side: 10 av 10

5. Sluttbestemmelser

- 5.1 Den engelske originalteksten er juridisk bindene, og om det oppstår tvist basert på oversettelser til andre språk, gjelder den engelske originalteksten.

Retningslinjene for bedømming av stempelmerkeeksponater ble godkjent på møtet i FIPs stempelmerkekommisjon under FIP World Stamp Championship Indonesia 2022 den 8.august 2022 og deretter vedtatt for bruk av den 76. FIP-kongressen i Jakarta, 9.august 2022.